

Viru-Nigula vallamuusikakooli EELKOOLI ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

1.1 Õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö Viru-Nigula valla muusikakoolis kui muusikaalast haridust andvas huvikoolis.

1.2 Õppekava koosneb üldosast, õppestruktuuri kirjeldusest, õppeainete tunnijaotusplaanist ja õppekavaga seotud ainekavadest, kus on kirjas õppeprotsessi sisu ja eesmärgid.

1.3 Õppekorralduse ja õppesisu valikul arvestatakse iga õpilase individuaalseid iseärasusi, vanust ja võimekust.

Viru-Nigula valla muusikakool lähtub põhimõttest: pole midagi ebavõrdsemat kui ebavõrdsete võimetega õpilastele võrdne lähenemine.

1.4 Õpetaja kujundab õpilast tema võimetest lähtuvalt, suunab õpilase temale sobivale õppevormile ning julgustab heade eeldustega õpilasi edasi õppima.

1.5 Viru-Nigula valla muusikakoolis on järgmised õppeastmed:

eelkool (1-2 õppeaastat) – lapsi suunatakse mängult õppimisele, selgitab välja lapse eeldused ja suunab õppima sobivat pilli. põhikooli noorem aste (I-IV klass) põhikooli vanem aste (V-VII klass) lisa-aastad ehk täiendõpe - vajadusel ja soovil õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli.

vabaõpe – võimaldatakse kooli võimalusel noortele, õppimine toimub vaba õppekava alusel, õppeaeg vastavalt õppuri soovile.

1.6 Eelkoolis käiakse 1 – 2 aastat vastavalt lapse vanusele ja arengule. Eelkool on reeglina mõeldud 5-7 aastastele lastele, kuid võetakse vastu ka vanemaid lapsi.

1.7 Eelkooli läbimine ei ole põhikooli astumisel kohustuslik. Eelklassi rühma mittemoodustumisel võib käia ka ainult pillitunnis või kui ei soovita pillitundi, võib käia ainult rühmatunnis.

EELKOOLI TUNNIJAOTUSPLAAN

Õppeained	Õppeaastad	
	I	II
Valitud pill (individuaaltund)	0,5 - 1	0,5 -1
Eelklassi rühmatund	1	1

EELKOOLI PILLIÖPPE AINEKAVA

Üldine eesmärk

Eelkoolis saab tutvustada last huvitavaid pille ning alustada pilli algõppega. Üldiselt on pilliõppe alustamine eelklassis isegi soovitatav, sest õpilane harjub tunni ülesehitusega ning pannakse alus muusikaõpingute edukaks alustamiseks. Õppimine toimub vastavalt lapse arengule ja võimetele 1-2 aastat. Väikese lapse puhul võib tund olla lühem – tunni pikkus vastavalt lapse keskendumisvõimele.

Õpetaja saab jälgida lapse eeldusi, soovitada õpingute jätkamist või mõne teise pilli õppimist jne.

Viru-Nigula valla muusikakoolis saab eelklassi pilliõppes õppida akordionit, klaverit, plokkflööti, kitarri, viiulit ja löökpille.

Akordion

I – II õppeaasta

Eelklassi tulev laps enamasti ei tea veel täpselt, mis pilli ta õppida tahab, seepärast on soovitatav alustada muusikaõppe algteadmistega ja seda võimalikult mänguliselt ehk lapsele arusaadavalt. Alustatakse lapsele tuttavate laulude laulmisega. Võib proovida ka veidi improviseerida: õpetaja alustab ühe meloodia laulmisega ja õpilase ülesandeks on see meloodia lõpetada. Samuti rütmiharjutused (kujundliku näitena alustada erinevate kellade töörütmide imiteerimisega: näiteks seinakell, lauakell, käekell jne). Töö rütmiga: plaksutamine, koputamine, rütmisilpidega lugemine. Nootide asukohad noodijoonestikul (ühe oktaavi ulatuses), noodinimed.

Vähehaaval tutvustatakse ka pilli. Õpitud rütmide ja nootide ühendamine konkreetsetes noodinäidetes. Tasapisi harjutatakse õpilane tunnitöö rütmiga.

Pidev õppematerjali kordamine aitab õpilasel paremini süvendada algteadmisi muusikast. 2. õppeaastal tegeletakse rohkem pilli õppimisega: õige istumisasend, õige kehahoid, õige pillihoid, parema käe asend klaviatuuril, algteadmised ka löötsa juhtimisest (= tuuleharjutused). Seda kõike selleks, et õpilane oleks valmis järgmisel õppeaastal alustama õpinguid 1. klassis, kus töötempo on juba veidi kiirem.

Plokkflööti

Plokkflööti sobib ettevalmistavaks pilliks kõikidele teistele puhkpillidele. Juhul kui õpilane tahab õppida mõnda teist puhkpilli, mida tema füüsis veel ei võimalda, võiks soovitada plokkflöödiõpinguid, sest tegemist on instrumendiga, mille mäng ei nõua nii suurt füüsilist jõudu kui teised puhkpillid.

I – II õppeaasta

Praktika on näidanud, et kui laps alustab mõne suurema puhkpilli õppimist liiga vara, siis kaasnevad sellega sageli suured pinged tema füüsis, millest hiljem on raske vabaneda. Sel põhjusel ongi leitud, et ettevalmistavaks pilliks on sobivaim plokkflööti. Seda pilli võiks eelklassis õppida juba 6-7-aastaselt, äratades lapses muusikahuvi, arendades tema kujundlikku mõtlemist ja fantaasiat, rütm- ja muusikatunnetust, artikulatsiooni ja fraseerimist, kuulmisteravust ja noodilugemist, vormitaju ja hingamist, sõrmetehnikat ja tööharjumust. Kui lapse muusikalisele haridusele on niisugune alus pandud, siis üle minnes mõnele suuremale puhkpillile on tema edasisele arengule eeldused juba loodud.

Tasapisi harjutada teda tunnitöö rütmiga. Iga õpilase puhul valitakse individuaalne tunnitöö tempo. Selles eas õpilaste puhul on väga tähtis, et ei kiirustataks ja et ei oleks igav. Lapses peab säilima ja kasvama tahe pilli õppida. Kohustuslikke esinemisi eelklassis ei ole. Kui õpetaja leiab, et laps on valmis esinema ja ta ise ka seda soovib, võib kevadisel kontserdil koos teistega ühe jõukohase looga esineda.

Pidev õppematerjali kordamine aitab õpilasel paremini süvendada algteadmisi muusikast. 2. õppeaastal tegeletakse rohkem pilli õpetamisega: õige kehahoid, õige pillihoid. Seda kõike selleks, et õpilane oleks valmis järgmisel õppeaastal alustama õpinguid 1. klassis, kus töötempo on juba veidi kiirem.

Klaver

I – II õppeaasta

Eelklassi tuleval lapse on soovitatav alustada õppimist klaverimängu teadmistest: klaveri tutvustamine (klaviatuur, oktav), käte hoid klaviatuuril, pingevaba kehahoid, kõla kujundamine, algteadmised strihhidest, fraseerimisest ja dünaamikast. Võimalikult palju kasutada mängulisust, laulmist, rütmide koputamist jne

Nootide vältused ja rütmid (koostada palju rütmiharjutusi). Rütmiharjutusi võib koputada, plaksutada, laulda erinevate silpidega nii ühe kui kahe käega ja kes suudab keerulisemaid rütme korraga haarata, võtta juurde kolmandaks ka jalg. Rütmsilpidest kasutada TA, TI-TI, TI-RI-TI-Ri ja TAIRI rütme.

Taktimõõdu mõiste.

Noodinimetused, nootide asukohad noodijoonestikul ja klaviatuuril. Artikulatsiooni 3 võtet: non legato, staccato ja legato ning mängitakse harjutusi erineva sõrmestikuga.

Esialgu mängitakse viiulivõtmes, hiljem võib õppida selgeks ka bassivõtme noodid. Esialgu palad eraldi kätele, hiljem mõlemale käele. Palade analüüs (milline noodivõti, rütm, noodid, sõrmestik, kurb või rõõmus helilaad).

Soovitatav esinemine aasta lõpus 2-3 palaga.

Kitarr

I – II õppeaasta

Nootide asukohad noodijoonestikul (ühe oktavi ulatuses), noodinimed. Õpitud rütmide ja nootide ühendamine konkreetsetes noodinäidetes. Pidev õppematerjali kordamine. Kitarrimängu tutvustamine: õige istumisasend, õige kehahoid, pillihoid, parema ja vasaku käe mänguasend. Heli tekitamine parema käega lahtistel keeltel. Lihtsamad palad lahtistel keeltel, erinevate rütmidega.

Ärksamate õpilastega võib alustada ka esimese klassi mängutehnikaga.

Löökpillid

I – II õppeaasta

Tutvumine trummikomplektiga. Trummide ja taldrikute liigid, nimetused, kõla. Trummipulkade valik, jaotus, väikese trummi asend ja kõrgus. Käte, randme, sõrmede ja löökide õppimine, liigete liikumine. Viiped, lödvestused, lähteasend (ooteseis). Harjutused rütmis (taktimõõdus) lugemisega, improviseerimine. Rudimentide harjutamine kinniste ja lahtiste sõrmedega.

Metronoomi kasutamine. Taldrikute liigid.

Mis on taktimõõt? Taktimõõdus 2/4, 3/4, 4/4 mängimise alustamine (vals, polka, marss).

Viiul

I - II õppeaasta

Alustatakse viiuli ja poogna tutvustamisega, seda õpilasele näidates ja ette mängides - siis tekib õpilasel juba mingi ettekujutus instrumendist. Räägitakse mõistetest (viiuli tigu, roop, keeltehoidja, konn, jõhvid jne).

Soovitav on teha mitmele eelklassi lapsele koos tundi, sest siis saab teha võimalikult palju mängu, mis on laste arengule äärmiselt vajalik. Kui õpilane on üksinda tunnis, peaks tunni sisu olema lapsele iga kord uus ja huvitav – palju mängu, teadmiste kontroll, noodiõppimine, viuliasetus.

Alguses õpitakse kuidas seista, kuidas pilli ja poognat hoida ja poogna liikumist. Suurt tähelepanu pööratakse seismisele. Järgneb sõrmede paigutus, pizzicato lahtistel keeltel, poogna õige liikumine, heli tekitamine poognaga lahtistel keeltel.

Õpitakse ära lihtsamad rütmid (ta, ti-ti, ti-ri-ti-ri). Kus asuvad noodid noodijoonestikul. Taktimõõdu mõiste. Edasine töö juba 1. klassis on palju lihtsam.

EELKOOLI RÜHMATUNNI AINEKAVA

Tunni pikkus on 45 minutit, tund toimub üks korda nädalas. Eelkooli rühmatund hakkab tööle rühma moodustumisel.

Üldine eesmärk

Õpetuse eesmärgiks on arendada laste muusikalisi võimeid, lauluoskust ja loovust. Tehakse ettevalmistusi põhikooli astumiseks – minnakse sujuvalt mängult õppimisele. Harjutakse tunni distsipliini ja olemusega. Õpitakse muusikateooria aluseid ja muusikalist eneseväljendust.

MÕISTED

1. Parem käsi, vasak käsi
2. Parem jalg, vasak jalg
3. Register (kõrge, keskmine, madal)
4. Eelmäng, vahemäng, järelmäng.
5. Noodijoonestik (5 joont, 4 vahet)
6. Takt, taktijoon, taktimõõt (2 ja 3)
7. Dünaamika (piano, forte)
8. Kõndimine, marssimine, joondumine, ringi moodustamine, paardesse võtmine
9. Tempo (kiire, mõõdukas, aeglane)

NOODIKIRI

1. Noodi koostisosad: noodipea, noodivars
2. Pausi kirjutamine
3. Kordamise märk

LAULMINE

1. Laulmisoskuse arendamine - õpetada laulma voolavalt, kergelt, vaikselt, mõõdukalt, valjult, valjemini-vaiksemalt, kiirenedes-aeglustades; õpetada pidama pause ja fermaati.
2. Arendada emotsionaalset väljenduslikkust eriilmeliste laulude abil.
3. Õpetada hääle kõlaliste võimaluste tunnetamist ja väljendusrikast kasutamist (hääletämbriga seotud mõisted *õrn, mahe, terav, kähe*).
4. Laulda üheskoos lihtsaid lastelaule võimalikult puhtalt, ilmekalt ning kindla rütmiga.
5. Õpetada lapsi teadlikult oma häält juhtima ja kuulama.
6. Astmetaju arendamine.
7. Astmete mäluharjutused ja laulud.

RÜTM JA RÜTMILINE LIIKUMINE

1. Arendada orienteerumist ruumis - harjutada marsisammu ringis, kergelt ja rütmikat jooksu.
2. Õpetada lähtuvalt muusikast paaride, kolonnide, viirgude ja ringide moodustamist.
3. Arendada laste loominguilisi võimeid - tantsudele, lauludele, muusikalistele mängudele uute liigutuste juurde mõtlemine.
4. Õpetada muutma liikumist sõnalise märguande või muusika muutuse tajumise järgi.
5. Noodipikkused: ta (samm), ti-ti (jooks), ta-a (seis), paus (vaikimine).
6. Rõhuliste ja rõhutute taktiosade tunnetamine: plaksutamine, jooksmine, marssimine, hüppamine, kõndimine.

7. Rütmide kuulamine, meelde jätmine, plaksutamine, koputamine või rütmipillil ja "kehapillil" mängimine.

MUUSIKA KUULAMINE

1. Õpetada kuulama instrumentaalpalu ja laulu, iseloomustada neid, kasutades uusi mõisteid (*mõttlik, elav, hoogne, laulev* jne).
2. Arendada edasi loominguulist initsiatiivi (lapsed annavad kuuldud palale nime ja iseloomustavad seda, mõtleavad muusikapala või laulu põhjal välja iseloomulikke liigutusi).
3. Rikastada süvenenumalt laste muusikaelamusi, ergutada soovi kuulata ning arendada oskust muusikat emotsionaalselt tajuda.
4. Arendada muusikalisi võimeid - helilaaditaju, muusikalist kuuldekujutlust ja muusikalist mälu.
5. Arendada oskust eristada erinevate vältuste ja kõrgustega helisid.
6. Arendada tämbriolist kuulmist hääle- ja muusikainstrumentide abil.
7. Õpetada kuulama erinevaid helisid: tugev – nõrk, üks – mitu, tõusev – laskuv, paigal seisev – liikuv.
8. Tutvustada mõisteid: rahvaviis, helilooja, koorijuht, dirigent.
9. Sisendada lastele teadmist, et muusikat kuulatakse vaikselt ja tähelepanelikult.

LIIKUMISMÄNGUD

1. Jooks, kõnd, seis vahelduvad vastavalt muusikale.
2. Kehaosade kompamine muusika järgi (kehakeele tunnetamine)
3. Paarisliikumine käest kinni (koos jooksmine, paarilisega tantsimine, tervitused, kummardused teineteisele jne)
4. Peitusmängud.
5. Loovmängud (lapse fantaasial tekkinud mängud)

PLAAT- JA RÜTMIPILLIDE TUTVUSTAMINE, NENDE KÄSITSEMINE JA KOOSMUSITSEERIMINE

1. Kaasmäng rütmipillidel.
2. Suunata tähelepanu peamistele muusika väljendusvahenditele (rütm, meetrum, helikõrgus) ning saavutada rütmiline kindlus.
3. Õpetada lisama rütmilisi kaasmänge lauludele ning rütmilisele liikumisele.
4. Arendada ansambli-tunnetust ning võimet mängida koos teiste lastega.